

موقعیت ایران در بستر جهانی اقتصاد

ایران در بین ۵۰ کشور برتر صادرکننده و واردکننده جهان در سال ۲۰۰۲ رتبه ۳۱ را به خود اختصاص داده است. همچنین جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۰۲ میلادی با ۲۵/۳ میلیارد صادرات ۰/۵ درصد سهم کل صادرات جهان و با ۱۷/۵ میلیارد دلار واردات ۰/۳ درصد سهم کل واردات جهان را به خود اختصاص داده است.

در این بررسی اتحادیه اروپا با صادرات ۸۷۴/۱ میلیارد دلار در رأس صادرکنندگان و ایالات متحده آمریکا با واردات ۱۱۸۰/۲ میلیارد دلار (۱۸/۴ درصد) در رأس واردکنندگان جهان قرار دارند.

کل ارزش صادرات انجام شده در جهان ۴۷۳۸ میلیارد دلار و کل ارزش واردات انجام شده در جهان

۵۰۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۱ بوده است.

سهم ایران در تجارت جهانی از ۲/۳ درصد در سال ۱۹۷۵ به ۰/۵ درصد در سال ۲۰۰۱ میلادی تنزل کرده است.

در این میان شرکتهای عضو سازمان تجارت جهانی ۹۷ درصد تجارت جهان را به خود اختصاص داده‌اند و چنانچه ایران نتواند وارد این سازمان شود تعرفه‌هایی معادل ۶ برابر کشورهای عضو برای صادرات خود باید پرداخت نماید. به طوری که هم اکنون نیز تعرفه تعیین شده برای پسته آمریکا ۰/۹ سنت و برای پسته ایران ۵/۵ سنت می‌باشد.

مشکلات ایران در پیوستن به سازمان تجارت جهانی

برای روشن شدن بحث می‌توان

تعاون، WTO و ضرورت کاربرد IT در تعاونیها

• دکتر غلامرضا علی‌زاده
□ قسمت دوم

کشور این موضوع به یک چالش مؤثر و مهم تبدیل شده است.

۶. متمرکز بودن امور در بخش دولتی به طوری که ۸۰ درصد اقتصاد کشور را شامل می‌شود.

۷. مسائل و مشکلات قانونی فراروی خصوصی سازی و عدم تمایل واقعی در بخش‌هایی از دولت در زمینه فرایند خصوصی سازی به ویژه عدم توجه به اولویت و واگذاری به بخش تعاون

۸. دخالت و کنترل دولتی بر اکثر عرصه‌های اقتصادی و اجتماعی

۹. فقدان ثبات و استمرار در قوانین و مقررات اقتصادی و تجاری

۱۰. تعدد سازمانها و نهادهای اثرگذار بر روند امور اقتصادی، تجاری و تولیدی

۱۱. عدم استفاده کارا و اثربخش از بخش تعاونی و خصوصی در ارائه راهکارها و

پیشنهادهای اجرایی در عمل و نقش ضعیف و غیر مؤثر آنها در تصمیم‌گیریها و

تصمیم‌سازیها

۱۲. فقر الگوهای مشخص و تعیین شده در حوزه‌های اقتصادی، تجاری و تولیدی

۱۳. نقش مخرب اقتصاد و تجارت زیرزمینی در فرایند امور

۱۴. نارسایی در تأمین شرایط واقعی برای رقابت سالم

۱۵. وجود رانتهای متنوع و متعدد که مخل امکان ارزشیابی و شناخت کارآفرینان واقعی می‌گردد

۱۶. فقدان تلاش کافی و مؤثر برای شناخت مزیت‌های نسبی کشور و تقویت و توسعه آن

۱۷. تموجات تقریباً مستمر و مداوم در امکان ایجاد تأمین امنیت برای سرمایه‌گذاری

۱۸. وجود و حضور اثرگذار نهادهای فراقانونی در روندها و فرآیندهای

چالش‌های فراروی ایران را در دو بعد داخلی و ملی و بعد خارجی یا بین‌المللی طبقه‌بندی کرد که هر یک از آنها نیاز به بررسی و ارائه راهکارهای متناسب دارد.

الف: چالش‌های فراروی ایران در بعد داخلی و ملی

۱. کیفیت پایین تولیدات داخلی

۲. بالا بودن هزینه تمام‌شده تولید کالا و خدمات

۳. مشکلات گمرکی به ویژه که این مشکل در بخش انرژی موجب تأخیر در انجام پروژه‌ها می‌شود

۴. موانع فراروی ادغام و ائتلاف در تشکیل کنسرسیومها، Merging،

Joint venture و فدراسیونهای

تعاونی

۵. تربیت و پرورش نخبگان و نیروی انسانی متخصص که با مهاجرت مغزها از

اقتصادی

۱۹. تناقض و تزاخم میان ساختارها و کارکردهای نهادهای اجتماعی
 ۲۰. فقدان فرهنگ لازم در تکریم از سرمایه‌گذاران عرصه‌های تولید و اشتغال و وجود لاقفل ۷۱ مانع و گاهی ترمزکننده بر سر راه تولید و صنعت

۲. چالش‌های فراروی ایران در بعد خارجی و بین‌المللی

۱. ضرورت انطباق با حاکمیت جهانی که ۸۰ درصد عرصه‌های حاکمیت ملی را در اختیار می‌گیرد
۲. الزام به پذیرش «جهان شهری» و قبول جایگزینی نهادهای جهانی به جای نهادهای ملی
۳. برداشتن موانع فراروی حرکت آزاد کالا و سرمایه کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی به کشور (از جمله پاره‌ای از کشورهای که لاقفل یکی از آنها را ایران به رسمیت نمی‌شناسد)
۴. پذیرش تقلیل قدرت قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری قوه مقننه و مجریه به ۵ حوزه (داخلی، آموزش، بهداشت و تأمین اجتماعی، امنیت و دفاع ملی و فرهنگ)
۵. برقراری اصول مدیریت سازمانهای جهانی و بین‌المللی و استانداردهای آن در کشور
۶. قبول گذر از اقتصاد ملی به اقتصاد جهانی و پذیرش تبعات ناشی از آن
۷. بررسی راههای اقدام برای برداشتن «دیوارهای بی اعتمادی» میان ایران و آمریکا تا مانع از «وتوی» آمریکا نسبت به تقاضای ایران شود.

دیدگاههای اندیشمندان در مورد روند جهان‌شدن اقتصاد: (Globalization)

الف: نگرشی بر دیدگاه مخالفان روند جهانی‌شدن اقتصاد (Globalization)

۱. روند جهانی‌شدن اقتصاد و ورود به سازمان تجارت جهانی باعث فقیرتر شدن کشورهای در حال توسعه و غنی‌تر شدن کشورهای توسعه یافته می‌گردد و به تعمیق شکاف میان این دو گروه از کشورها می‌افزاید.
۲. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث رشد بیکاری در کشورهای در حال توسعه می‌شود.

۸۰ درصد کشورهای جهان را نمی‌شود غیر علمی و غیر منطقی محسوب کرد.
 ۴. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث رشد بخش خصوصی شده و زمینه افزایش بهره‌وری، اثربخشی و کارایی را در عرصه‌های تولیدات داخلی فراهم می‌سازد.

۵. ورود به سازمان تجارت جهانی موجب متلاشی شدن انحصارات (که در کشورهای در حال توسعه ترمزکننده توسعه می‌باشد) می‌گردد.

۶. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث افزایش کیفیت تولیدات داخلی می‌گردد که زمینه رقابت پذیری را در تولیدات داخلی فراهم می‌سازد.

۷. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث ثبات و استمرار مقررات و قوانین کشورهای و شفاف شدن برنامه‌ها و سیاستگذاریهای دولت‌ها به ویژه در کشورهای در حال توسعه می‌گردد.

۸. ورود به سازمان تجارت جهانی به رشد قوه ابتکار، اختراع و خلاقیت در میان مدیران و کارآفرینان کشورهای در حال توسعه کمک می‌کند و شایستگی نیروهای کارآمد و اهمیت آنها را جلوه‌گر می‌کند.

۹. ورود به سازمان تجارت جهانی این امکان را به مصرف‌کنندگان می‌دهد که تولیدات بهتر را با قیمت ارزانتر و با کیفیت بالاتر در اختیار داشته باشند.

۱۰. ورود به سازمان تجارت جهانی به رشد تولیدهای تخصصی در کشورها کمک می‌کند و باعث می‌شود که بهره‌وری، کارایی و اثربخشی افزایش یافته و به تبع آن به کاهش هزینه‌ها و بهای تمام‌شده کالاها بیانجامد.

ایران و سازمان تجارت جهانی

جمهوری اسلامی ایران در سال ۷۵ درخواست برای پیوستن به گات (سازمان تجارت جهانی) را به دبیرخانه سازمان تجارت جهانی تسلیم نمود و تاکنون چندبار دیگر این درخواست را تمدید کرده است که با مخالفت آمریکا روبرو شده است. گرچه به نظر می‌رسد که هنوز ایران شرایط لازم را برای ورود به سازمان تجارت جهانی دارا نمی‌باشد، زیرا

۳. ورود به سازمان تجارت جهانی باعث سرعت حرکت محصولات کشاورزی و صنعتی کشورهای توسعه یافته به بازارهای داخلی کشورهای در حال توسعه خواهد شد، و به دلیل قیمت پایین و کیفیت برتر آنها موجب کاهش تقاضای موثر برای تولیدات داخلی می‌شود که به تبع آن به نابودی بخش بزرگی از تولیدات کشاورزی و صنعتی کشورهای در حال توسعه می‌انجامد.

۴. ورود به سازمان تجارت جهانی به رشد بی‌رویه مهاجرت روستاییان به شهرها دامن خواهد زد و باعث پیدایش حلقه آبادها و حاشیه‌نشینی در شهرها شده و به پدیده‌های آسیب‌شناختی و رشد مسائل و مشکلات اجتماعی شهرها خواهد افزود.

۵. ورود به سازمان تجارت جهانی به تعطیل شدن اکثر کارخانه‌ها و کارگاههای موجود در کشورهای در حال توسعه خواهد انجامید و به مشکلات تأمین اجتماعی و امنیت شغلی خواهد افزود و موجب پیدایش باره‌ای از حرکت‌ها و خیزش‌های اجتماعی می‌شود.

۶. ورود کالاها و محصولات کشورهای عضو سازمان تجارت جهانی، فرهنگ و هنجارهای کشور تولیدکننده را نیز صادر می‌کند و در پاره‌ای از زمینه‌ها به دلیل تضاد و تزاخم میان آنها، فرهنگ بومی و هنجارهای ملی آسیب خواهد دید.

ب: نگرشی اجمالی بردیدگاه موافقان روند جهانی‌شدن اقتصاد:

۱. روند جهانی‌شدن اقتصاد و ورود به سازمان تجارت جهانی مانع تحریمهای یک جانبه آمریکا علیه سایر کشورها می‌شود.

۲. روند جهانی‌شدن اقتصاد و ورود به سازمان تجارت جهانی باعث تلاش بیشتر کشورهای در حال توسعه برای تقویت آن بخش از صنایع و تولیدهایی که در آن تا حدودی می‌توانند دارای مزیت نسبی باشند، می‌شود.

۳. با توجه به اینکه ۱۴۴ کشور جهان (که در طیف‌های مختلفی از نظر میزان توسعه یافتگی قرار دارند) عضو سازمان تجارت جهانی شده‌اند نمی‌توان این اقدام را منفی تلقی کرد زیرا که دیدگاه حدود

خود را به EC (Electronic Commerce) تبدیل کند بازار اروپا را از دست خواهد داد زیرا کشورهای اروپایی و بازار مشترک، کشورهایی را که تکنولوژی EC یا EDI (تبادل اطلاعات الکترونیکی) (Electronic Data Interchange) را وارد بخش مبادلات بازرگانی خود نسازند از گردونه مبادلات حذف خواهند کرد.

بنابراین شرکتهای ایرانی اعم از تولیدی، بازرگانی و خدماتی در بخش خصوصی و یا تعاونی باید ویژگیهای زیر را در ساختارها و کارکردهای خود مستقر سازند.

۱. هماهنگی با سازوکارهای جهانی شدن

۲. قابلیت انعطاف در پاسخ به عملکرد رقبا در بازارهای جهانی

۳. توانایی پاسخ به تغییرات روی داده در یک کشور و یا یک منطقه

۴. آگاهی از نیازهای بازار در بازار جهانی

۵. توانایی انتقال دانش بین واحدهای مختلف شرکت در کشورهای مختلف

۶. کاهش مداوم هزینهها برای بالابردن توان رقابتی

۷. بالابردن کارایی، اثربخشی و برآورده کردن نیازهای مشتری

۸. توان ایجاد تنوع "Diversity" در محصولات، شیوه تولید و توزیع

برای تحقق ویژگیهای فوق مراتب زیر و کاربرد آن در شرکت های بخش خصوصی و تعاونی ضرورت می یابد:

۱. استفاده از تکنولوژی اطلاعات جهت ورود به بازارهای جهانی

۲. استفاده از امکانات پست الکترونیکی "E-mail" در تجارت و مبادلات اقتصادی (Through E-mail Commerce)

۳. استفاده از مدیریت اسناد الکترونیکی در فعالیتهای بازرگانی و اقتصادی "Electronic Document Managment" (EDM)

۴. ذخیره سازی و بازسازی اسناد Document Storage & Retrieval

امروز کاربرد IT در تعاونیها نه به عنوان یک تفنن بلکه یک ضرورت است و اگر در این باره تعلل بشود فردا دیر خواهد شد به ویژه که تعاونیها در کشورهای در حال توسعه مأموریتها، چشم اندازها و ارزشهایی دارند که برای تحقق آنها فناوری اطلاعات الزامی است.

کاهش از آثار منفی عضویت را بررسی کرد و قواعد و شرایط لازم را تأمین کرد. به ویژه با ورود تولیدات شرکت های خارجی و سرمایه گذاری آنها در عرصه های مختلف از هم اکنون باید راههای امکان رقابت را مورد بررسی قرار داد و راهکارهای اجرایی آنها فراهم ساخت زیرا که فردا دیر است.

تجهیز ایران به تجارت الکترونیکی

(EC) به مثابه پیش نیاز ورود به سازمان

تجارت جهانی

با توجه به ضرورت ورود ایران به W.T.O شرکت های ایرانی نیز باید خود را با مختصات و مؤلفه های سازمان تجارت جهانی هماهنگ سازند و در این میان بخش تعاون و شرکت های تعاونی نیز در ساختار و کارکردهای خود متناسب با نیازهای جهانی باید تغییرات متناسب ایجاد نمایند. امروزه تجارت الکترونیکی به عنوان یک نیازمبرم واقعیت یافته است به طوری که اگر تا سال ۲۰۰۴ ایران نتواند سیستم تجارت و مبادلات بازرگانی

بطوری که اشاره رفت در ابتدای راه باید تغییراتی در قوانین و مقررات کشور به ویژه تغییر، تعدیل و یکسان سازی در تعرفه های گمرکی و سود بازرگانی ایجاد نماید. اما هم اکنون ۱۴۴ کشور، عضو سازمان تجارت جهانی شده اند و ۲۸ کشور دیگر نیز مراحل عضویت را می گذراند و فقط ۱۷ کشور از این قافله جهانی دور مانده اند. ایران در مقوله آماده سازی و بسترسازی ورود به گات باید استانداردهای تولید مورد قبول جهانی را رعایت نماید و در مجموعه های صنعتی و تولیدی خود آن را نهادینه سازد.

گرچه پیش بینی می شود که با ورود ایران به سازمان تجارت جهانی حدود ۷۰ درصد کارخانه ها تعطیل شوند و ۲۰ درصد نیز با تغییراتی می توانند امکان ادامه حیات یابند و فقط ۱۰ درصد صنایع ایران در شرایط فعلی آمادگی ورود به این سازمان دارا می باشند اما با علم بر این قضایا و عنایت به مطالب ارائه شده در این گفتار، ورود ایران به این سازمان جهانی ضروری به نظر می رسد و باید روشهای

۴. استفاده از web به منابۀ زیرساخت اطلاعاتی "Information"

۵. بالارفتن چالاکي سازمان و افزایش سرعت، دقت و کیفیت سیستمهای سازمانی

۶. کاهش هزینه‌های مستقیم، غیر مستقیم، پنهان، میادلاتی و معاملاتی (Transaction Cost)

۷. کم کردن زمان اجرای پروژه‌های تعاونیهای تولید

۸. کاهش هزینه‌های کل دوره حیات پروژه‌های تولید در تعاونیها

۹. امکان کار تیمی به صورت جدا از هم ولی با هم توسط نرم‌افزارهای کار تیمی (Groupware)

۱۰. حضور مجازی از راه دور با توانایی تعامل دوسویه به جای حضور فیزیکی چهره به چهره

۱۱. پیاده کردن سیستم مدیریت در تعاونیهای مصرف، تولید، مسکن، اعتبار و خدمات مبتنی بر اطلاعات و با استفاده از اینترنت، اکسترانت، و وب سایت

۱۲. در دسترس بودن تمامی افراد و تیم دست اندر کار تعاونیها با دارا بودن نشانی عصر اطلاعات E-mail به جای نشانی فیزیکی

۱۳. تشکیل پایگاه اطلاعاتی تعاونیها و شعبات آنها براساس اطلاعات منابع، رویه‌ها، دستورالعمل‌ها، متدها، کدها و استانداردها و سایر رخساده‌ها (Transactions)

۱۴. داشتن داشبرد و کابین خلبانی برای سازمانهای تعاونی جهت مانیتورینگ و پایش

بنابر آنچه مذکور افتاد IT همواره آخرین نسخه و برایش شده هر رخداد را در یک محل قرار می‌دهد و همه تعاونیهای عضو با اتصال به آن محل می‌توانند نسخه‌ای برای خود تهیه کنند و مورد استفاده قرار دهند که این اقدام با محیط اینترنت بسیار ساده انجام می‌شود. در بحث اینترنت باید گفت که همان اینترنت کوچک‌شده‌ای است که متناسب با ابعاد سازمان تعاونیها می‌باشد و با اینترنت اکسلور می‌توان در آن وارد شد. اینترنت هر اتحادیه تعاونی محیطی است که وب سایت‌های شرکتهای عضو به

وجود IT طبقه‌بندی می‌کند و شرکتهای دارای IT را سازمانهای هوشمند می‌نامند. اگر بپذیریم انسانهای هوشمند با اثربخشی بیشتر، کارایی افزونتر و بهره‌وری بالاتر در تحولات اجتماعی و اقتصادی نقش آفرین هستند، این نقش آفرینی با پایه‌لگاری می‌در مورد سازمانها و شرکتهای عمل می‌کند و باعث می‌شود فاصله شرکتهای هوشمند در تسخیر بازارهای هدف نسبت به سازمانهای غیر هوشمند روز بروز با تصاعد هندسی همراه شود ضمن آنکه بازارهای داخلی نیز از این فرایند مصون نبوده و نیستند و آنها نیز با ورود محصولات و خدمات شرکتهای بین‌المللی از گردونه فعالیت خارج خواهند شد. پس راه حل چیست؟ بی‌گمان در اولین اقدام باید شرکتهای به ویژه شرکتهای تعاونی را که آسیب پذیرتر نیز می‌باشند به IT مجهز کرد برای دریافت روشنتر مطلب در این بخش بحث IT را گسترش می‌دهیم:

همانطوری که اشاره رفت جهانی شدن کسب و کار، شبکه‌ای شدن سازمانها، حذف مرزهای ملی در کسب و کار، تغییر قواعد بازی و مجازی شدن فرآیند کسب و کار، تحول بنیادی در شیوه انجام کار (از نظر مفهوم کار، زمان و مکان) یعنی ادامه کار در تمام ساعات روز، هفته و سال، به صورت سه شیفت به هم پیوسته در سه قاره مختلف دنیا و بر روی یک مورد) انعطاف‌پذیری فزاینده، عدم قطعیت رو به ازدیاد، سرعت بالای تعامل دوسویه، بالارفتن شتاب تغییر و مفهوم سال اینترنتی و بالاخره افزایش سهم اطلاعات و دانایی در ارزش تولید اقتصادی نسبت به سایر عناصر تولید را می‌توان پارادایم عصر (فناوری اطلاعات) را در بخش تعاون به شرح زیر برشمرد:

۱. ایجاد بستر مناسب برای تبادل ارتباطات درون و برون سازمانی از طریق اینترنت و اکسترانت.

۲. دسترسی لحظه‌ای به اطلاعات بازار جهانی، رقبا، تأمین کنندگان و اطلاعات کل زنجیره تولید ارزش در بخش تعاون

۳. امکان تصمیم‌گیری توزیع شده جغرافیایی ولی همزمان

۵. پردازش رویدادهای Transaction Processing برای درک اهمیت موضوع کافی است که به روند رشد تجارت الکترونیک (EC) از سال ۱۹۹۷ تا سال ۲۰۰۲ در آمریکا و از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۲ در جهان اشاره نماییم که روند رشد آن به روش فروشنده با فروشنده "B2B" و فروشنده با مصرف‌کننده "B2C" به شرح زیر است:

آینده تجارت الکترونیک (EC)

B2B فروشنده با فروشنده:
۸ میلیارد دلار در آمریکا سال ۱۹۹۷
۳۲۷ میلیارد دلار در آمریکا سال ۲۰۰۲

B2C فروشنده با مصرف‌کننده:
۲/۶ میلیارد دلار در آمریکا سال ۱۹۹۷
۳۷/۵ میلیارد دلار در آمریکا سال ۲۰۰۲

B2B و B2C فروشنده با فروشنده و فروشنده با مصرف‌کننده
۲۹۶ میلیون دلار در دنیا در سال ۱۹۹۵
B2B و B2C فروشنده با فروشنده و فروشنده با مصرف‌کننده
۴۲۶ میلیارد دلار در دنیا در سال ۲۰۰۲

$$\frac{426/000/000/000}{296/000/000} = 1439$$

میزان رشد در طی ۷ سال

با عنایت به رشد ۱۴۳۹ برابر تجارت الکترونیک از سال ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۲ در دنیا این واقعیت رقم می‌خورد که برای یافتن بازارهای هدف در فضای تجارت جهانی نیاز به تجهیزات از نوع (EC) می‌باشد تا ضمن آمادگی برای رقابت از بازارهای اروپایی نیز محروم نشویم.

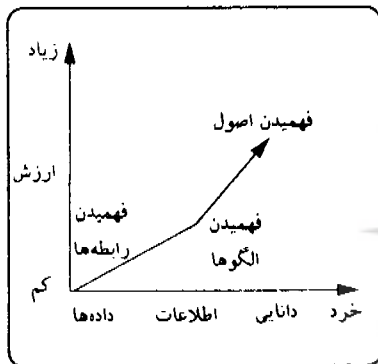
ضرورت کاربرد IT در اقتصاد بخش تعاون

برای تحقق این مهم یعنی جلوگیری از محروم شدن از بازار اروپا ضرورت دارد که سازمانهای داخلی را اعم از شرکتهای بخش خصوصی و بخش تعاون به IT مجهز نماییم. زیرا امروزه و در دنیای کنونی شرکتهای و سازمانها براساس

اطلاعات تبدیل شوند سپس در فرایندی دیگر اطلاعات سامان یافته که ارزش افزوده ایجاد می‌کند و به فرایندها، رویکردها، روشها و استراتژی می‌پردازد و مدل، الگو و راهنمای عمل از آن تأمین می‌شود به دانش تبدیل شود و دانش نیز با تجربه جمع شده در سازمان‌های یادگیرنده ترکیب و تلفیق شود و به آینده و چشم اندازها مدل‌های ذهنی دهد که در این قالب خرد سازمانی به وجود آید. بنابراین سیر تطور سازمانهای هوشمند از طریق IT با روند زیر شکل می‌گیرد:

خرد → دانش → اطلاعات → داده‌ها

و آثار مثبت آنرا می‌توان در منحنی زیر خلاصه کرد:

IT به سازمانهای بخش تعاونی کمک می‌کند که از نردبان داده‌ها (Data) به اطلاعات Information و در گام بعدی به دانش (Knowledge) و در مرحله آخرین به خردسازمانی (Organization Wisdom)

دست یابند و با ایجاد سازمانی هوشمند در فهمیدن رابطه‌ها، الگوها و اصول، هیأت مدیره‌ها چون خلبانی با داشتن داشبرد و کابین مملو از پایگاههای اطلاعاتی دقیق و روزآمد به هدایت شرکت‌ها، اتحادیه‌ها، فدراسیونها و کنفدراسیونهای تعاونی اقدام کنند. امروز کاربرد IT در تعاونها نه به عنوان یک تفنن بلکه یک ضرورت است و اگر در این باره تعلل بشود فردا دیر خواهد شد به ویژه که تعاونها در کشورهای در حال توسعه مأموریتها، چشم‌اندازها و ارزشهایی دارند که برای تحقق آنها فناوری اطلاعات الزامی است. ●

کاربرد IT در بخش تعاونی‌ها باعث می‌شود که با وجود مزیت‌های نسبی این بخش در کشور و در رابطه با عواملی چون پایین بودن قیمت انرژی، دستمزد پایین نیروی انسانی و... شرکتهای خارجی با نوع فعالیت مشابه نتوانند بازارهای هدف را در داخل و خارج از کشور از دسترسی بخش تعاونی کشور خارج کنند.

با توجه به ضرورت ورود ایران به W.T.O شرکتهای ایرانی نیز باید خود را با مختصات و مؤلفه‌های سازمان تجارت جهانی هماهنگ سازند و در این میان بخش تعاون و شرکتهای تعاونی نیز در ساختار و کارکردهای خود متناسب با نیازهای جهانی باید تغییرات متناسب ایجاد نمایند.

دهند به طوری که با این مختصات باید گفت که IT برای فعالیتهای بخش تعاون نه تنها به عنوان ابزار کار بلکه به مثابه استراتژی کسب و کار است که برای دست اندرکاران بخش تعاون و شبکه تأمین‌کنندگان مواد اولیه و خدمات مورد نیاز آنها محیطی دینامیک و با تعامل دوسویه فراهم می‌کند. کاربرد IT در بخش تعاونی‌ها باعث می‌شود که با وجود مزیت‌های نسبی این بخش در کشور و در رابطه با عواملی چون پایین بودن قیمت انرژی، دستمزد پایین نیروی انسانی و... شرکتهای خارجی با نوع فعالیت مشابه نتوانند بازارهای هدف را در داخل و خارج از کشور از دسترسی بخش تعاونی کشور خارج کنند.

در پایان باید بگویم که IT باعث می‌شود تا داده‌ها یا (Data) که به مثابه مواد خام برای اطلاعات می‌باشد پردازش شده و مرتبط با هم شوند و معنادار گردند و برای تصمیم‌گیری مفید گشته و به

آن متصل می‌شوند و اطلاعات لازم را در زمینه 6M یا فرایند فناوری اطلاعات دریافت می‌کنند. فرایند فناوری اطلاعات در سازمانهای تعاونی عبارت است از:

۱. منابع انسانی Man Power
۲. ماشین‌آلات و ابزارها Machinery
۳. مواد اولیه و کالاهای اساسی Material
۴. متد و روشهای فعالیتهای Methods
۵. منابع مالی Money
۶. مدیریت Management

کلیه شرکتهای تعاونی عضو اتحادیه می‌توانند در روند موارد شش گانه فوق که دربرگیرنده کلیه منابع اطلاعاتی مورد نیاز برای فعالیتهای مربوط به انواع تعاونها می‌باشد از طریق Gateway یا Portal با سرعت غیر قابل تصور و سهولت بسیار زیاد قرار گیرند و برنامه‌ریزیهای لازم را با وضوح و روشنی و شفافیت کامل انجام